

bilo. Bez obzira na to, sud ulaganju protesta u pogledu dužnosti dokazivanja ne pridaje nikakav značaj. Pomanjkane protesta uz čistu teretnicu stvaraju dvije pretpostavke: jedna govori za broдача, a druga protiv njega. Sud je, čini nam se, morao najprije naložiti primocu da dokaže ili uloženi protest ili manjak, a tek onda da broдарu dokaže koliko je terete stvarno primio na prijevoz. Polazeći i ovim putem, sud je mogao doći do istog rezultata, i to u okviru činjeničnog stanja kako je u sporu utvrđen. Mogao je, kao što je to usputno i rekao, uzeti kao vjerodostojan dokaz vaganje koje je bilo izvršeno, pa smatrati da je prodavalac takvim dokazom uspio oboriti pretpostavku koja je govorila za broдача. I mi bismo se složili sa stajalištem suda da broдарov prigovor o kvalitetu ječma nije dovoljan za obaranje presumpcije koja govori protiv broдача.

B.J.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 11.VI 1963.

Transports maritimes vinicoles
algériens i Sté navale caennaise
c/a Cie d'assurances l'Helvetia
i la Neuchateloise

Prijevoz stvari morem - Oštećenje tereta - Viša sila - Radi se o višoj sili samo onda kada se događaj nije mogao predvidjeti, ili kada bi mjere osiguranja bile nekorisne

Radi se o prijevozu kontenera. Za vrijeme prijevoza brod je naišao na oluju jačine vjetrova 10, a na mahove i 11 Beauforta, radi čega je došlo do oštećenja tereta. Prvostepeni sud je obvezao broдача na naknadu štete. Drugostepeni sud je tu presudu potvrdio. Razlozi suda su u bitnim crtama slijedeći:

Prema pozitivnim propisima broдар odgovara za svu štetu nastalu tokom prijevoza ako ne dokaže jedan od razloga koji isključuju njegovu odgovornost. Među ove razloge spada i viša sila. Stranke stoje na suprotnim stajalištima. Dok broдар tvrdi da je šteti uzrok nevrijeme koje je imalo karakteristike više sile, dotle tužitelj /osiguratelj koji je nadoknadio štetu/ stoji na stajalištu da je uzrok šteti slabost vaganje i osiguranje tereta koji je bio smješten na palubi. Sud prihvaća stajalište tužiteljevo.

Brod je iz Marseille-a otputovao 14.XII u podne. Meteorološki izvještaj je bio povoljan i nije nagovještavao nikakvo jače nevrijeme. Prema tome zapovjednik nije ni mogao

u vrijeme odlaska iz luke znati da se sprema nevrijeme. Međutim u metereološkom izvještaju u 17,15 sati bilo je najavljeno približavanje jakog lokalnog nevremena. Zapovjednik je morao znati za ovaj izvještaj, i bio je dužan prekontrolirati smještaj tereta i pojačati njegovo osiguranje. Ovo je tim više bio dužan što je barometar između 17 i 19 sati osjetno pao. Brod je naišao na oluju oko 22 sata. Sud smatra da oluja od 10 do 11 Beauforta u zimskoj sezoni na Mediteranu na sektoru između Marseille-a i Orana, gdje se brod nalazio, nije nepredvidiva pojava, pa je zapovjednik, naročito obzirom na iznesene okolnosti, morao poduzeti odgovarajuće mjere osiguranja, što je međutim propustio. O višoj sili bi se moglo raditi samo onda kada bi se moglo dokazati da je događaj bio nepredvidiv, ili da bi sve mjere osiguranja ostale bezuspješne. U konkretnom slučaju nije se radilo ni o jednom ni o drugom.

/DMF, 1964, str.93/

B.J.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 21.XI 1963.

Ets Remade c/a Cie commerciale
camerounaise, zapovjednici bro-
dova "Croce-Italo" i Sté Croce
Italo

Kupoprodaja FOB uz predočenje dokumenata - Razrješenje ugovora - Naknada štete - Plaćanje kupovnine - Odnos broдача prema prodavaocu - Kupac je dužan platiti kupovninu kad mu se predoče dokumenti, ako u kontradiktornom postupku utvrdi da roba u vrijeme ukroaja nije imala ugovoreni kvalitet, i ako u kratkom roku ne podnese tužbu - Ne može se smatrati pravovremenim zahtjev podnesen u formi protutužbe nakon godinu dana od dana isporuke - Ne može se tražiti razrješenje ugovora zbog mane robe, ako za vrijeme sklapanja ugovora roba nije bila individualizirana nego samo generički ugovorena - Kupac ima pravo na naknadu štete zbog neizvršenja ugovornih obveza prodavaoca samo pod pretpostavkom ako dokaže da prodavalac nije izvršio svoju obvezu - Brođari nisu u nikakvom pravnom odnosu s FOB prodavaocem

Jedna kamerunska firma kupila je od francuskog poduzeća 350.000 kutija koncentrata rajčica. Ugovor je sklopljen pod uvjetima FOB uz predočenje dokumenata. Prodavalac je dobio kupcu robu, ali ovaj odbije plaćanje kupovnine jer da je roba stigla u pokvarenom stanju, pa